

Դեբորա Քեյ Դևիս

ԻՆՉՊԻՍԻՆ ՈՐ ԿԱՄ

ՎԵՊ

Թարգմանիչ՝ Ալեքսանդր Աղաբեկյան

Գ

Գ Ի Տ Ա Ն Ք
Ե Ր Ա Ա Ն 2 0 1 1

Deborah Key Davies, *True Things About Me*

Դեմիս, Դեբորա Քեյ

Ինչպիսին որ կամ – Վեպ, Եր.: Գիտանք, 2011, 132 էջ.

Վեպը տասներկուերորդ գիրքն է *XXI դարի արձակ մատենաշարի*, որը ներառում է տարբեր ազգերի ներկայունս ստեղծագործող գրողների լավագույն երկերի հայերեն թարգմանությունները։ Այս վեպի հեղինակը ուելսից երիտասարդ գրող է։

Ժամանակակից ոճով գրված հոգեբանական վեպ է մեր օրերում ապրող երիտասարդ կնոջ մոլի սեռագգայական կախվածության մասին։ Մարդկանքի, համակվածության, բռնության և ծախողված կյանքի պատմություն է։

Գրքի բովանդակությունը հիշեցնում է XX դարի 70-ական թթ. Բեռնարդո Բերտոլուչիի *Վերջին տաճառն Փարիզում* աղմկահարույց շարժանկարը։

ISBN 978-9939-810-15-7

© Deborah Key Davies, 2010

© Published by arrangement with Canongate Books Ltd, 14 High Street, Edinburgh EH1 1TE

© Գիտանք, հայերեն թարգմանության և ձևավորման համար, 2011

ԻԶԱՌՈՒՄ ԵՄ ԳԵՏՏԻ ՏԱԿ

Սեղմեցի հաջորդ հայցողին կանչող բզզիկի կոճակը: Տարեց կինը սկսեց պատմել իր հարևանի մասին: Խոսելիս շարունակ թխկթխվագնում էր մեզ բաժանող ապակուն:

- Այդ առջիկը այն գործով է զբաղվում, - ասաց նա, - անբարո եկամտով է ապրում: Զզվելի է: Ինչ-որ մեկը պետք է զա ու հետաքննի:

Առաջարկեցի հայտնել ոստիկանություն: Նա սեղմեց շուրթերը և «քո՞ի» արեց:

- Չեմ զարմանա, եթե ոստիկանության կեսը ներգրավված լինի, - ասաց նա: - Օրվա բոլոր ժամերին տղաներ են գալիս-գնում: Եվ ոչ միայն տղաներ: Տղամարդիկ նույնպես: Նրա պայի տարիքի տղամարդիկ: - Կինը հետ ընկավ և բթանատն ուղղեց իր կրծքին: - Նրա մոտ մտնող իմ տարիքի տղամարդիկ եմ տեսել:

Ես փորձեցի վերահսկել հարցագրույցի ընթացքը, բայց նրամից ազատվելու անհնար էր: Նրա հետևում՝ ձախից, նստած էր շեկ գանգուր մազերով մի տղամարդ: Նա խաչել էր ծեռքերը և աչքերը փակել: Կինը առաջ թերվեց:

- Մի բան էլ կա, - ասաց նա, - նա միշտ շատ աղմուկ է հանում. իր պաճուճազարդ ինքնաշարժի շարժիքը ուժեղ գործի է գցում իմ լուսամուտի տակ, շրիկացնում է դրները, այնպես է ապրում, ասես ոչ մի հոգս չունի: Դա պետք է արգելել:

Ամեն անգամ ապակուն թխկացնելիս կինն ինձ օրիորդ էր անվանում: Նրան թույլ տվեցի մի պահ և շարունակել՝ միաժամանակ նրա ուսի վրայով նայելով մյուս սպասողներին: Կարողացա տեսնել, որ այժմ այն հաղթանամ տղամարդը թերը է կարդում: Լայնաթիկունք: Առաջ մեկնած երկար ոտքերով: Նրա հագին գունաթափ ներ ջինսե տարատ էր: Հետո ասացի կնոջը.

- Ես կզբաղվեմ դրանով, մենք ամեն ինչ կստուգենք, - և գրանցեցի հասցեն: Նա մի հայացք նետեց ինձ: - Իսկ իհնա շնորհակալություն: Պետք է ընդունեմ հաջորդ հայցողին, - ասացի և սեղմեցի բզզիկի կոճակը:

Տղամարդը նստեց և հետ ընկավ աթոռին:

- Չեր անո՞ւնը, - հարցի ես և գրանցեցի: Կարդացի նրա թղթերը: Նա հենց նոր էր դուրս եկել բանտից:

- Ոչ մի լուրջ բան, - ասաց նա և ձգվեց: - Ընդամենը կատակել եմ ավտոգնացքի ու փողոցի լույսի սյան հետ:

Նա հետ նստեց արռողին, լայն ժպտաց: Ես նույնպես ժպտացի: Զգիտեմ ինչու: Բոլորովին տեղին չեր:

- Յասցե՞ն, - հարցողի ես:

Տղամարդը առաջ թեքվեց դեպի հենակալը:

- Ինչո՞ւ եք ուզում իմանալ, - հարցողեց նա. շնչառությունը մի պահ ձվաձև հետո թողեց ապակուն:

Ասացի, որ ընդամենը իմ գործն եմ անում: Անձանք ինձ դա պետք չէ:

- Ավսո՞ս, - ասաց նա:

Թերթեցի նրա թղթերը և գրիչը ձեռքս առա:

- Անուսնացա՞ծ եք:

- Միայնակ եմ: Շատ, - պատասխանեց նա և ձեռքերը ափերն ի վար դրեց հենակալին: Ուժեղ ձեռքեր, գեղեցիկ եղունգներ և մատանի, որը կարող էր ամուսնական լինել:

Յայցըս բարձրացրի ձևաթղթերից: Նա աչքով արեց: Ասացի, որ պետք է մոտ մեկ շաբաթ սպասի, մինչև որ ինչ-որ մեկը մշակի իր հայցը:

- Խնդիր չկա, - ասաց նա: - Շուտով ձեր ընդմիջնան ժամն է, չէ՞:

Նրա վերնաշապկի օճիքը բաց էր: Յամբուրելու վիզ ուներ:

- Ոչ, - ասացի՝ ուշքի գալով, - աշխատաժաների միջև արանք չունեմ:

- Ավսո՞ս, - նորից ասաց նա և ուժքի կանգնեց: - Բոլորն էլ պետք է ինչ-որ արանք ունենան: Չեր տեսքից երևում է, որ երկարն էլ կարող եք օգտագործել:

Զգացի, որ սկսում եմ կարմրել: Շփոթահար հավաքեցի նրա թղթերը: Ի վիճակի չէի բարձրացնել աչքերս: Սեղմեցի բզզիկի կոճակն ու սպասեցի: Նա անհետացել էր:

Ալիսոնը և ես երկար աշխատեցինք: Արդեն մթնում էր, երբ միասին դուրս եկանք շենքից. դուրսը անդորր էր ու ցրտոտ: Տղամարդը կանգնած էր մուտքի դիմաց:

- Այն տղամարդն է, - ասացի Ալիսոնին:

Նա քայլում էր մեր կողմն:

- Ի՞նչ տղամարդ, - հարցողեց Ալիսոնը՝ նայելով շուրջը:

Տղամարդը հանկարծակի հայտնվեց մեր առջև:

- Ողջո՞ւն, - ասաց նա՝ ուշադրություն չդարձնելով Ալիսոնին:

- Գալի՞ս ես, - Ալիսոնը, հանգիստ կանգնած, նայեց նրան, հետո ինձ:

- Ցը՛, - ասացի ես ու թոթվեցի ուսերս:

Ալխոնը բռնեց թևս:

- Իսկ շարժանկա՞րը, - հայոցից ցածրաձայն:

Տղամարդը բռնեց ծեռքս ու մեղմորեն քաշեց: Ես ենթարկվեցի:

- Յամոզվա՞ծ ես, որ ամեն ինչ կարգին է, - կանչեց Ալխոնը:

Փորձեցի պատասխանել, բայց մենք շատ արագ էինք քայլում և շատ հեռու էինք. արդեն իջնում էինք գետնի տակ:

ՉԵՄ ԳԱՍՐԱՏՈՒՄ ՈՒՆԵՑՎԱԾՔԸ

Նա ինձ սանդուղքով ցած տարավ ինքնաշարժի կայանատեղ և ուղեկցեց մոլորդ տարածք: Ես գգում էի խոնավ թեսողնի, յուղի և արտանետման գոլորշու հոտը: Ինձ դեմ տվեց սյանը:

- Յանի՞ր ներքնազգեստդ, - ասաց ու ժպտաց՝ ցույց տալով ատամները: - Կանգնիր ինձ վլա: Այսինքն՝ կանգնիր կոչիկմերիս: Պետք չէ, որ ոտքերդ կեղտուտես: - Նա պահեց ինձ, մինչ ես ջանում էի ազատվել զուգագուլպայից ու փերթիկից: Միտքս հարթեցված էր ու մաքրված, պարանին կախված լվացված սավանի պես: Մի ձեռքով նա գրկեց իրանս: Մյուս ձեռքը դրեց ազդրերիս արանքը և մատները ներս խցկեց:

- Ինձ դուր է զալիս այս զգացողությունը, - ասաց նա: Յետո արձակեց տարատի շրան և ձեռքս տվեց աշնանդամը, որը ծանրորեն շրմփաց ափիս:

- Ես լրիվ պատրաստ եմ, - ասաց նա: - Իսկ դո՞ւ:

- Յա, - արտաշնչեցի և ոտքերս բաց արեցի նրա առաջ:

- Ասա՝ բոթիր ինձ, - ասաց նա: Այդպես էլ արեցի: Ներթափանցելիս նա կրնչաց: Զեռքերս փարեցի պարանոցին: Նա ծծեց ստորին շուրբս: Ես լեզվով լիզեցի նրա ատամները: Ոտքերիս կամարների տակ գգում էի նրա կոշկաբուղերը: Նրա վերջացմելու պահին գլուխս ուժեղ խիեցի սյանը: Յետո ինքնաշարժի դրան շրմկոց լսեցի, և ծնկներս թուլացան:

- Կարծ ու անուշ, - ասաց նա՝ կարգի բերելով շորերս: Յետո բարձրացրեց ինձ ու տարավ տաքսու կանգառ: Լուր էինք: Տեղավորեց ինձ ներսում և վճարեց վարորդին:

- Միանք կարող են քեզ հետո պետք գալ, - ասաց նա և ներս գցեց իմ զուգագուլպայի ու փերթիկի սեղմված գունդը: - Կտեսնվենք:

- Լավ, բարեկամս, - ասաց վարորդին ու ափով շպպացրեց ինքնա-

շարժի կտուրին: Ես նստած էի հետևի նստատեղին՝ ներքնազգեստս ձեռքին: Մատներով շոշափեցի գլխիս հարվածի տեղը. մածուցիկ էր: Սերմանահեղուկը բափկեց իմ ներսից ու լճացավ շոջազգեստիս աստառին: Եթե տուն հասա, տեսա, որ իմ նոր կաշվե բաճկոնի մեջքը քերծվել է ու ակոսվել: Ես այն կոլոլեցի ու գտեցի զգեստապահարանիս հատակին: Ընդամենը մեկ շաբար էի հագել...

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԲՐԴՐՈՒԹԵՆԵՐ ԵՄ ՄԱՏՈՒՅՈՒՆ

Սկսեցի պտտվել պահարանի շուրջը, ուր շպրտել էի վնասված կաշվե բաճկոնս:

- Դու պետք է կարողանաս գործ ումենալ նման բաների հետ, իհմար աղջիկ, - ասացի բարձրածայն: Անսագրում մի հոդված էի կարդացել, որի վերնագիրն էր «Շարժվել առաջ, շարժվել վեր»: Գիտեի, որ այդ ամենը անիերեթություն է, բայց ինչ-որ պատճառով չէի կարողանում դադարել բաճկոնիս մասին մտածելուց: Մահճակալին պառկած խոսում էի ինքս ինձ հետ: Ի՞նչ է եղել որ: Բազմաթիվ վայելուց ու կարգին աղջիկներ են եղել, որոնք ինքնաշարժի ստորգետնյա կայանատեղում միշտ էլ դա արել են: Ոչ ոք նրանց չի դատապարտել: Ի սե՞ր Աստծո, նրանք ընկերուիհների հետ ծիծաղել են դրա վրա պատճենահանի շուրջը:

Բայց ես մտածեցի բաճկոնիս մասին: Դիշեցի, թե ինչ երկար ժամանակ պահանջվեց դրա փողը խնայելու համար: Փափուկ, դարչնագույն կաշի: Ինչքան թերեւ էր ու հով, թեև ինձ լիովին պաշտպանում էր սառը քամուց: Արբեցուցիչ բույր ուներ: Մտածում էի երկարէ միջուկով կաշեպատ փայտե կոճակների մասին: «Այժմ ամեն ինչ փչացել է», - ասացի ձեռքի հայելու մեջ, որը դրված էր մահճակալիս մոտ:

Եղր բաց արեցի պահարանի դրւող, այնտեղից փշեց կաշվի՝ կոկորոք բռնող, թունդ հոտը: Ընկրկեցի ու խորը շունչ առա: Դոտը բարեկամական էր: Ինձ հիշեցրեց դպրոցական պայուսակը, որ իմ զարմիկ Դանիելը ժառանգաբար ինձ էր փոխանցել: Դրա գոտում գրեղի տարօրինակ կտորտանքներ կային՝ քերծված, ճանկօտված խորհրդանշաններ: Դանիելն էր արել դրանք: Այնպես որ պայուսակը նոր էր ինձ համար, բայց նոր չէր. մինչ այդ եղել էր դպրոցում: Կաշին փափուկ ու փայլում էր այն մասերում, որոնք Դանիելը մաշել էր: Դիշեցի դպրոցական տափակ գլխարկս, որը թռցրին իմ գլխից, եղր առաջին անգամ բարձրանում էի

մերձակա ծառուղիով: Բայց ոչ ոք չուզեց այն իին պայուսակը, որ ես սիրում էի: Այդ աղջնակը չէր գնա հնքնաշարժի ստորգետնյա կայանատեղ, երբ մեծանար: Նա այնպիսի աղջիկ չէր, ով կարող էր գուր փչացնել արժեքավոր բաճկոնը:

Ես նայեցի կողասեղանիկին դրված քնաբեր հաբերին: Դրանք դատարկել էի իրենց ծկազանգվածն պատյաններից և դրել փոքր թասի մեջ: Հաբերը զարմանալիորեն ննան էին անանուխով սարնաշաքարի, որը ձեզ հյուրասիրում են որոշ ճաշարաններում: Վերցրի թասիկը և հաբերն առաջարկեցի իմ արտացոլմանը:

- Վերցրո՞ւ, - ասացի Զուլիթ Չալմերսի՝ իմ տատիկի սիրած հաղորդավարի ձայնով, որը հեռուստահաղորդումներ էր վարում ճամփորդությունների մասին: - Մի բուռ վերցրու, մի՛ վարանիր:

Ինձ խոսք տվեցի, որ խեղճ բաճկոնս պատշաճ կերպով զննելուց հետո մի քանի հար կը լուսաբանեմ ու մի քանի օր կը նեմ: Շրջեցի սենյակում և մի քիչ կարողացի ամսագիրը, որ գմել էի, քանի որ շապկի վերնագիրը հոդված էր ներկայացնում մի կնոջ մասին, որին գետին էին տապալել ջեռողի սառեցված չիփսերը: Դեն նետված այլ բաներ էլ կային պահարանի հատակին, այնպես որ կարիք եղավ փնտրելու, մինչև որ շոշափեցի բաճկոնը: Աստառը սահուն էր ու սառը: Բաճկոնն այնքան ծանր չէր, որքան կարծում էի: Որոշ ժամանակ պահանջվեց՝ ճնշթված վերմակին բաճկոնը հարթելու համար: Ինձ համար չափազանց փոքր էր թվում: Ավելի շատ նման էր փոքր աղջկա վերարկուի: Կամ էլ մի փոքրամարմին օդաչուի բաճկոնի, որը օդում վտանգավոր թռիչքներ է կատարում: Կույր աղջկա պես շոշափեցի բաճկոնը ձեռքերով և մտածեցի, որ այլևս դա երբեք չեմ հագնի: Շուր տվեցի և մատներս խցկեցի կտրվածքների մեջ: Լսեցի ինչ-որ մեկի հեծկլտոցը: Պատռվածքները այնպիսի տեսք ունեին, ասես դրանք ինչ-որ գազան էր արել: